

ONDERZOEK

De Mexicaanse griep: reacties van het publiek op de berichtgeving, gemeten met een internetpanel

Marloes Bults en Desirée J.M.A. Beaujean

DOEL	Vaststellen hoe het algemene publiek reageert op de berichtgeving over de Mexicaanse griep.
OPZET	Onlinevragenlijstonderzoek.
METHODE	In de periode 30 april-4 mei 2009 vulden 572 personen een online vragenlijst in.
RESULTATEN EN CONCLUSIE	Van de respondenten had 88% voldoende algemene kennis over de Mexicaanse griep. De meesten hadden de informatie verkregen via de televisie (69%). Er was behoefte aan meer informatie over de klachten van de griep en over hoe men zelf besmetting kan voorkomen.

De afgelopen weken is er in de media ruimschoots aandacht geweest voor de Mexicaanse griep. Nu de eerste gevallen in Nederland zijn bevestigd, is het zinvol om te weten hoe het publiek reageert op deze berichtgeving. Ervaart het publiek een dreiging; is er bezorgdheid; hoe denkt men over preventieve maatregelen en wat vindt het publiek van de voorlichting? Hiernaar doet de GGD Rotterdam-Rijnmond samen met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) onderzoek. In dit artikel bespreken we de actuele situatie.

DEELNEMERS EN METHODE

Via een representatief internetpanel, het zogenaamde 'Flycatcher'-panel (www.flycatcher.nl) vulden 572 respondenten een online vragenlijst in, in de periode 30 april-4 mei 2009. De samenstelling van het panel was vergelijkbaar met die van de Nederlandse bevolking op basis van geslacht, leeftijd, opleiding en provincie. De respons was 59%. Evenveel mannen als vrouwen deden aan het onderzoek mee. De leeftijd varieerde van 18-35 jaar (24%), 35-55 jaar (38%) tot 55-65 jaar en ouder (39%). Van de respondenten was 40% middelhoog opgeleid, 37% laag en 22% hoog opgeleid.

RESULTATEN

De respondenten hadden voldoende algemene kennis over Mexicaanse griep; 88% (n = 502) had meer dan de helft van de kennisvragen goed (figuur 1). Mexicaanse griep werd door 79% (n = 453) als een ernstige of heel ernstige ziekte beschouwd, en minder dan een kwart (n = 17,8%; n = 99) achtte de kans waarschijnlijk tot zeker om zelf Mexicaanse griep te krijgen. Men ervoer de dreiging van Mexicaanse griep als zijnde ongeveer even groot als de dreiging van suikerziekte of een hartaanval (tabel 1). De meeste panelleden maakten zich zorgen over de

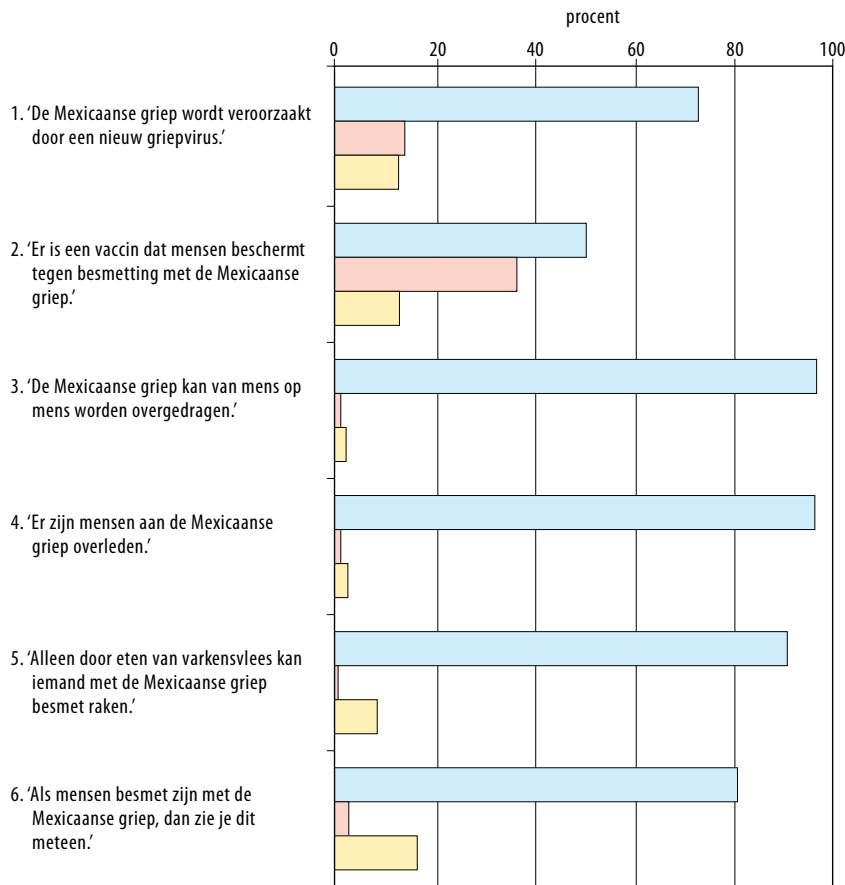
GGD Rotterdam-Rijnmond.

*Drs. M. Bults, onderzoeker
infectieziektebestrijding.*

*Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu,
Centrum Infectieziektebestrijding, Bilthoven.*

*Drs. D.J.M.A. Beaujean,
gezondheidswetenschapper.*

*Contactpersoon: drs. M. Bults
(bultsm@ggd.rotterdam.nl).*

FIGUUR Kennisvragen gesteld aan een representatief internetpanel (n = 572). Weergegeven is het percentage respondenten dat een juist antwoord (■) of een onjuist antwoord gaf (■) en het percentage dat geen idee had of de stelling juist was (■).

TABEL 1 Vergelijking van gepercipieerde ernst, vatbaarheid en dreiging voor de Mexicaanse griep en voor 4 andere gezondheidsrisico's, gemeten in een representatief internetpanel (n = 572) met een ordinale 5-puntsschaal lopend van 1 tot 5*

ziekte	gemiddelde score (SD)		
	ernst	vatbaarheid	dreiging†
'hartaanval'	4,8 (0,5)	2,3 (0,9)	3,3 (0,7)
'suikerziekte (diabetes)'	4,2 (0,8)	2,2 (1,0)	3,0 (0,9)
'Mexicaanse griep'	4,0 (0,9)	2,4 (0,8)	3,1 (0,8)
'gewone griep'	2,5 (0,9)	2,9 (0,9)	2,7 (0,9)
'hiv of aids'	4,9 (0,5)	1,3 (0,6)	2,5 (0,5)

*1 = 'helemaal niet erg' (ernst) of 'heel kleine kans op de ziekte' (vatbaarheid); 5 = 'heel erg' (ernst) of 'heel grote kans op de ziekte' (vatbaarheid).

†Dreiging: vierkantswortel van ernst maal vatbaarheid.

Mexicaanse griep (78%; n = 447). Hun werden 7 maatregelen voorgesteld. Het effectiefst daarvan vond men het vermijden van landen waar Mexicaanse griep voorkomt, goede hygiëne en het raadplegen van de huisarts bij griepklachten (tabel 2).

Daarnaast achtte 82% (n = 469) zichzelf in staat deze maatregelen te treffen en 84% (n = 480) was van plan dit ook daadwerkelijk te doen als overheidsinstanties dit adviseerden. De overgrote meerderheid (90%; n = 515) had nog geen maatregelen genomen. Een klein deel had extra op hygiëne gelet en plaatsen vermeden waar veel mensen zijn. Ruim twee derde van de respondenten (72%; n = 413) vond dat de overheid voldoende en/of betrouwbare informatie geeft over de Mexicaanse griep. Televisie was de belangrijkste bron van informatie (69%; n = 395), gevolgd door kranten en internet. De actuele behoefte betrof vooral informatie over wat de klachten van de Mexicaanse griep zijn en hoe men zelf kan voorkomen besmet te raken.

TABEL 2 Oordeel van 572 leden van een representatief internetpanel over 7 maatregelen aangaande Mexicaanse griep, gemeten met een ordinale 5-puntsschaal lopend van 1 (zeker niet) tot 5 (zeker wel)

maatregel	gemiddelde score (SD)		
	effectiviteit	eigen uitvoerbaarheid	intentie de maatregel uit te voeren
landen vermijden waar de Mexicaanse griep voorkomt	4,3 (0,9)	4,5 (0,8)	4,5 (0,8)
goede hygiëne betrachten	4,1 (0,9)	4,5 (0,8)	4,5 (0,7)
bij griepklachten de huisarts raadplegen	4,0 (1,1)	4,5 (0,7)	4,5 (0,7)
plekken vermijden waar veel mensen zijn	3,5 (1,0)	3,7 (1,1)	4,0 (1,0)
slikken van antigriepmedicijn (oseltamivir)	3,1 (1,1)	4,2 (0,9)	4,2 (0,9)
dragen van een mondkapje	3,0 (1,1)	3,9 (1,0)	3,9 (1,1)
thuis blijven van school of werk	2,4 (1,2)	3,5 (1,3)	3,7 (1,2)

CONSEQUENTIES VOOR DE PRAKTIJK

Deze onderzoeksresultaten wijzen erop dat de overheid moet doorgaan met het informeren van het publiek via de media. Er zou meer aandacht besteed kunnen worden aan informeren van het publiek over wat de klachten van de Mexicaanse griep zijn en hoe men zelf besmetting kan voorkomen.

Belangenconflict: geen gemeld. Financiële ondersteuning: geen gemeld.

Aanvaard op 15 mei 2009

Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2009;153:B420

[Meer op www.ntvg.nl/onderzoek](http://www.ntvg.nl/onderzoek)